

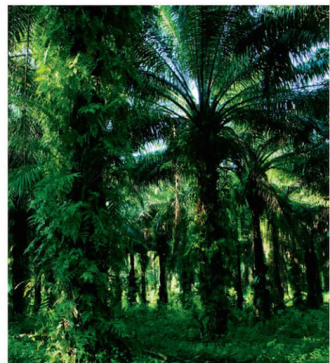

LATINOS

- ANEB MÁ DVĚ SRDCE

MARTA
GUZMAN

● ■ **pointa**

Latinos

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

Marta Guzman

Latinos – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

● ■ pointa

Marta Guzman

LATINOS
aneb **Má dvě srdce**

● ■ **pointa**

Marta Guzman

LATINOS
aneb **Má dvě srdce**

Motto:

„Když chceš Boha rozesmát, povídej mu o svých plánech.“

● ■ **pointa**

© text: Marta Guzman, 2020

© foto: Marta Guzman, 2020

ISBN tištěné verze 978-80-7650-219-2

ISBN e-knihy 978-80-7650-222-2 (1. zveřejnění, 2020) (ePDF)

Starý a Nový svět. Evropa a Jižní Amerika.

Fascinuje mě rozdílnost těchto dvou kontinentů, protože všechno, lidé, city, dokonce i hvězdy jsou jiné. Kdyby se vám zdálo,

že příliš často používám výrazy nádherné a neuvěřitelné, tak je to proto, že tento Nový svět je nádherný a neuvěřitelný. Je často nepochopitelný a odlišný.

A i vír v záchodě se točí naopak. 😊

Měla bych si to začít psát. Kolikrát už to bylo tento rok? Kolikrát už jsem seděla v letadle a někam vzlétala? 35x? 40x? Každopádně jsem na letišti v Limě a Limeños, obyvatelé Limy, mě dnes vytácejí. Nevyměnili mi letenku, abych mohla letět do Cusca navštívit kamarády. Všichni se mračí a všechno jim trvá. Jdu si vytisknout boarding card. Ale ačkoliv jsou tu na to automaty, tak u každého stojí slečna v modrém a za neschopné pasažéry vyťukává informace. Jsou tu dvě řady dlouhé jako blázen a slečny nejsou moc rychlé. Levá řada se zastavila a poslední pasažérka čeká a čeká. Naše řada zatím došla až ke mně. Jenže to nějak nejde. Jaká že jste národnost? Ptá se mě modrá slečna. „Checa.“ Jak? „Checa,“ opakuju. Chvilí na mě kouká a pak zadává „C“ – Cookovy ostrovy, nic. Zkouší „CH“ Chad, Chile... nic. Tak znovu. Trochu mě polilo horko. Jestliže tady v tý mašině ti divoši nemají Česko, tak mi řeknou, že mám smůlu a nikam nepoletím. Tak znovu „C“, „CH“, „CH...E“ ... Ekvádor. NIC. Už se mi to jednou stalo na Kostarice. Chlapec za přepážkou třicet minut nemohl najít tu naši „ševkovou republiku“ a nakonec nám jako omluvu dali byznys class. Jenže bůhví, jak to vyhodnotí dnes. Už se vidím, jak řediteli letiště googluju mapu Česka, abych dokázala, že existujeme, když se vedle mě (z té druhé fronty) ozve česky: „Vidím, že máte stejný problém, zadejte La República Checa“... Yupííí! 😊

S letadly je legrace. Na jaře jsem si koupila letenku za super cenu z La Paz do Santa Cruz. Vyjela jsem z domu včas, ale i tak mi cesta taxíkem trvala dvě hodiny. Ale dobrý, ještě mám 50 minut, to je luxus. V letištní hale nemůžu najít přepážky společnosti TAM. Na informacích mi říkají: „To musíte jít na jiné letiště.“ Cože? Vyběhla jsem z letiště, odstrčila lidi čekající na taxi a křičím na taxikáře: „Kde je, sakra, to druhý letiště?“ „No se preocupe, señora, nedělejte si starosti, paní, je to támhle za rohem.“ Za rohem to sice je, jenže za třemi červenými semaforey a všechny jízdni pruhy jsou plný. „Proč proboha tahle společnost nelítá z normálního letiště?“ „To je kvůli tý věci, señora, co se stala před třemi lety, určitě jste o tom slyšela,“ říká vesele taxikář. „Bolivijský letadlo týhle společnosti letělo s brazilským týmem fotbalistů a spadlo v Kolumbii. Došlo mu palivo. Pilot sice zjistil včas, že nemá palivo, ale aby nedostal pokutu, tak to nechtěl přiznat, a kroužil nad Bogotou tak dlouho, až spadl. Zachránilo se jen šest lidí...“ DOPRRRR...!!!! A tímhle mám letět? Chci ho vůbec stihnout? Třeba mi tím chce osud něco naznačit... Když jsem dorazila na letiště TAMu, bylo už dávno po vzletovém čase, ale na přepážce mě s úsměvem odbavili, naložili do letadla a do Santa Cruz jsme doletěli jen o hodinu později. No a co? Žiju, ne? ☺

Nerada létám, ale mám ráda letiště. Miliony lidí, kteří spěchají za svými sny, naleštěné výlohy a za nimi ty nejtypičtější suvenýry země za ty nejvyšší možné ceny, restaurace a kavárny a gaty, u kterých se kupí cestující, které už nikdy nepotkám.

Nejprve je potřeba se odbavit a projít celní kontrolou a popřípadě také protidrogovou, jestliže jste v Bolívii nebo Kolumbii. Čím má stát více drog, tím více kontroluje turisty. Respektive MĚ. ☺

Můžu se spolehnout, že na každém letišti mě očekává celnice - lesba, která mě bude chtít prověřit, vysvléct, osahat... a klidně před tisícem přítomných lidí.

Poprvé se mi to přihodilo před spoustou let v Limě. Od-
létali jsme s kamarádem na Kostariku a těsně před nástu-
pem do letadla jsem zamířila na WC. Ještě jsem za sebou
ani nezavřela dveře kabinky, když se kopnutím znovu ote-
vřely a v nich se objevila obrovitá celnice v maskáčích se
samopalem (kalašnikov) a vytáhla mě ven. Vytrhla mi z ruky
kabelku a začala na mě křičet:

„Co ti předala ta osoba vedle v kabině?!“

„Hehe, nic,“ usmívám se pobaveně.

Vysypala celou mou kabelku do umyvadla a probírala
všechn obsah: rozšroubovala rtěnku, vysypala stíny do
umyvadla a obsah peněženky taky, peněženku a pas hodila
na zem... Pak bleskurychle zamířila svou pozornost na mě:

„Zvedni ruce, dělej!“ A stáhla mi svetr. To už jsem se ne-
usmívala. Vytáhla mi nahoru tričko a prohmatala podprsens-
ku. Co to sakra má znamenat?

„Otevři pusu!“ A zaskvítila mi do krku baterkou. Pak mi
prohmatala břicho a řve na mě, jestli jsem něco spolkla...
Rozepnula mi kalhoty a stáhla až ke kolenům a zajela do kal-
hotek... Pak vletěla na WC druhá celnice, stejně vyzbrojená,
velká a ošklivá. Něco na sebe zakřičí a pak obě vypadnou
a dveře zaklapnou a je ticho... Byl to sen? Evidentně ne,
sbírám oblečení a šminky a ruce se mi třesou...

Vydala jsem se na cestu, abych poznala zemi svých předků.
Rozhodla jsem se ji projet od severu k jihu a od východu
k západu, a zůstat v ní žít. Přiletěla jsem do Limy a už ta mi
přišla kouzelná. Jako by ze mě spadla tíže spolu se stresem
z civilizace. Jsem ve třetím světě, hurááá!

Na svůj hotel jsem dorazila v osm večer a hned jsem
usnula. Když jsem se probudila, připadala jsem si odpoča-
tá a měla hlad. Tak jsem se oblékla a zamířila na snídani.
Ale nikde nikdo a všechno zhasnuté. Tma. Tak jsem zase na-
šla svůj pokoj a kouknu na mobil: 3 hodiny. Na hodinkách
9 hodin.

Jsem totálně zmatená. Tak otevřu počítač a na FB píšu přátelům:

„Hallo, řekněte mi – je den, nebo noc?“

Odpovídají mi: „Hahaha, ty máš ale večírek!!!“ ☺

Nikdo mi neporadil. To mám ale kamarády!

Nejvíce se mi líbí Miraflores, kde se procházím po pobřeží a vždycky mě fascinuje ten sto metrů vysoký val, na kterém město postavili. Nejspíše kvůli nájezdům od moře, ten Pizarro to měl ale promyšlený...

Když jsem se rozhodla Limu po čtyřech dnech opustit, vydala jsem se autobusem poznat trasu, kterou by mohli jezdit mí turisté. Lima–Puno jsou 24 hodin jízdy pouští, vůbec nic zajímavého, chvílemi moře, ale pláže nejsou lákavé a vlny obrovské. Pro turisty tedy bezcenné. Druhý den jsme dorazili do Puna, na břehu jezera Titicaca, v části, která ještě patří Peru.

V Punu jsem vystoupila z autobusu a po 24 hodinách už jsem fakt potřebovala sprchu a postel. Vyspím se a zítra budu pokračovat do Copacabany na bolivijské straně Titicaca a do La Paz. Nějaký děda mi nabídl, že mi odveze kufry k taxíku, tak proč mu nedat vydělat pár soles, vždyť je mu aspoň 130 let... A tak jdu pomalu vedle jeho káry, když nám zastoupí cestu nějaký malý špinavý chlápek.

„Ne, nic nechci koupit,“ odbudu ho mrzutě. To ho asi urazilo, poskakuje kolem nás dál a vytahuje ušmudlaný průkaz.

„Jsem z narkokontroly!“ křičí. „Musím vás zkontrolovat. Ty kufry jsou vaše?“

Ne asi...

Protože je mám ještě obalené plastovou fólií, tak se jí snaží propíchnout nožem. Moc mu to nejde, nůž sjede a trochu se řízne. Pobaveně se koukám na ten jeho boj a on zaznamená můj pohled. Snaží se posbírat zbytek důstojnosti a říká mi:

„Vezete nějaký drogy?“

„Jako že bych vezla kokain z Česka do Bolívie? To fakt ne, señor...“

Druhý den si koupím lístek na další autobus a vyrazím do Bolívie. Není to dlouhá cesta, ale je to bojovka. Až na bolivijské hranice tři hodiny v pohodlném autobuse, jako vždy sedím v prvním patře na prvním sedadle s panoramatickým výhledem. Paráda. Potom hranice, řidič, který má nezbytnou bouli z koky v puse, zavelí, že všichni ven. Čekáme ve frontě před imigračním na razítko, potom musíme pěšky přejít hranici a počkat, až nám na bolivijské straně potvrdí vstup. Mezitím nám Peruánci zkontrolují zavazadla a autobus přejede most a smíme nastoupit. Už se stmívá, trvalo to celé hodinu. Jednoho hochu nevím-odkud odmítli pustit, prý nemá vízum, musí si ho vyřídit, a tím pádem nesmí do Bolívie, ale musí se vrátit do Peru a zajít na ambasádu. V pondělí. Je pátek, chudák. My ostatní nasedneme a busík se rozjede. Za dvacet minut jsme v Copacabaně, v ušmudlaném městě na břehu Titicaca. Titi je v Bolívii, Kaka mají Peruánci, směje se vždy můj otec.

Takže v Copacabaně přeseďme na bolivijský autobus. Zase půl hodiny jedeme a pak zastavíme, to už je tma jak v pytli a řidič zase křikne: „Ven!“ Japonští turisté jsou totálně zmatení a vyděšení, musí z autobusu vystoupit a nevědí kam a proč. Musíme dojít k malé boudě a tam si za dva boliviany koupit lístek na loď(!), nasednout na jakýsi vor a jako uprchlíci z Kuby vyrazit do neznáma. Žádné záchranné vesty, vlny šplouchají přes palubu a Japonci ani nedutají. Po půlhodině se vor přitocí ke břehu, vysype nás a my instinktivně jdeme někam špinavou ulicí, kde u stánků indiánky míchají v kotli vařená kuřata i s hlavami, brrr. Tam čekáme, až dorazí autobus, který jel na jiném voru. Protože si nikdo nepamatuje značku ani barvu, tak nastává super zmatek. Ale jako vždy vše dobře dopadne a my se vydáváme na poslední, tříhodinový výlet a na jeho konci čeká milion světél magického La Paz.

Jako vždy mě při příjezdu očekává malá delegace, tak jim padnu do náruče a nechávám se objímat, líbat, nakrmit a uložit. ☺

V La Paz je v této roční době příjemně. Respektive – za den se vystřídají i všechny čtyři roční období, ale přes poledne je horko. S mámou máme sraz na San Francisku a teď, v poledne, jsou tu tisíce lidí, takže se dlouho hledáme. Nakonec mi skočí kolem krku a mačká mě a mačká... Tohle je v Jižní Americe krásné. Lidé jsou srdeční, dobromyslní, dávají svoje city najevo. Když se pak ocitnu v Praze a chci někoho na přivítanou políbit, většinou couvne, maximálně podá ruku. No jo, ale teď jsem v srdci La Paz a máma mě drží za ruku. Přiběhne i má adoptivní sestra a rituál pokračuje.

Na schodech je hlouček lidí a kamera snímá rozhovory. Tři mladičké dívky se ptají kolemjdoucích na názor:

„Povolit potraty, nebo ne?“ Mají téma do školy. Tak se chvíli zastavíme a posloucháme. Vyjadřují se všechny generace lidí a většina je proti. Jsme v katolické zemi. Jedna indiánka se širokými sukněmi a s kloboukem říká:

„Ovšemže ne! Proboha, vždyť by byli mladí nezodpovědní, kdyby se to povolilo! Sex není zábava!“

S tím úplně nesouhlasím, proč by nebyl... ☺

„Mamá, řekni jim svůj názor.“ Popostrčím ji. A tak si moje drahá mamita vezme mikrofon a povídá:

„Jsem naprosto proti. Není možné, aby mladé holky byly nezodpovědné, a když už jsou, ať za to pykají...“ Hmm.

Tak jsem si ten mikrofon vzala taky:

„Myslím si, že ve svobodné zemi mají mít ženy, kterých se to především týká, právo se rozhodnout“. Mám před očima jednu svou sestřenicí, která byla nucena porodit dítě ve čtrnácti. Tatínek, spolužák, se vytratil a ona chudák když přijde domů ze základky, tak ji čeká mimino. Kruté, ne? Ještěže má rodiče. Pomáhají jí, jak mohou, ale jakmile překročí práh domu a odloží školní tašku, babička jí předá vnuče a řekne: „Starej se, matko.“ „Ale mami, mám úkoly,“ zastě-

ná čtrnáctiletá matka. „Však ty si poradíš,“ řekne nekompromisně babička a odejde.

Děti nemají mít děti. A Bůh jistě nechtěl, aby nějaká duše přišla na svět a byla nechtěná. To si myslím a za tím si stojím.

Ačkoli... když se pak podívám do statistik, zjišťuji, že v naší české pidizemi dojde každý rok k 25 tisícům potratům! To je 57 denně! Ty jo!

Jdu koupit buráky. Budeme totiž vařit nejklassičtější bolivijskou klasiku, sopa de maní.

Tahle polévka je úžasná.

Ačkoliv, buráky to mají u mě ještě trochu rozházený.

To bylo takto: letěla jsem na Vánoce do Prahy. Nikdy moc den před cestou nejím, pro jistotu. Ale teď jsem měla obrovský hlad, tak aspoň něco malého, třeba salát. Tak si ho dám tady v restauraci vedle hotelu v Limě a potom rovnou na letiště, říkám si. Přinesou mi ho a vypadá krásně. Několik druhů salátů, olivy, rajčátka, oříšky, paráda. Tak už je načase vyzvednout kufry a směr letiště. Všecko proběhlo v pohodě, dokonce i na celnici, a už jsem v letadle a těším se na dlouhý spánek a Evropu. Sedím uprostřed, vedle mě u okýnka podivný zrzek a z druhé strany docela sympatický pán. Nasadím si sluchátka a zapnu film. Asi za deset minut se mi zdá, že se mi zvedá žaludek. Poprosím pána vlevo, jestli by mě mohl pustit, beze všeho, říká a zeširoka se usmívá. Doběhnu na toaletu v poslední chvíli... a blinkám. Pak si zase sednu, nasadím sluchátka, půl hodiny klid... a zas. Poprosím klimbajícího pána a ten se s úsměvem postaví, já kolem něj proběhnu... abych to zkrátila, když ho budím počtvrté, už se neusmívá. Ale co mu zbývá, že?

Je mi tak mizerně, že po čtvrtém odchodu z WC si sedám v chodbičce na malém plácku na zem a hlavu si dám mezi kolena. Procházející steward mi stroze říká:

„Tady sedět nemůžete.“

„Je mi zle,“ odpovídám.

„Mluvíte anglicky?“

„Jsem nemocná,“ odpovídám anglicky. Podívá se na mě s účastí a pak mě posadí do křesla pro letušáky. Přinese mi nějakou tabletku a díky ní, nebo díky tomu, že už nemám co zvracet, se mi udělá dobře.

Když se konečně vrátím na své místo, pán už nespí. Možná se bojí usnout, že ho zase probudím. Každopádně se mu moc omlouvám, on hrdinně řekne, že se nic nestalo, a pak si povídáme až do rána. Je Ital, žije v Peru. Od té doby si píšeme a už jsme se i potkali v Cuscu. Všechno zlé je na něco dobré.

Takže koupím ty ořechy, asi tak 20 dkg. Dále budu potřebovat:

- ½ hovězího, pokud možno s kostí
- 1 bílou oloupanou a nakrájenou cibuli
- 1 mrkev na kostky
- ½ šálku oloupaného hrášku
- 1 celer nakrájet na kostky
- ¼ šálku oleje
- 1 lžíci mletého česneku
- 1 ½ litru hovězího vývaru
- 4 brambory nakrájené na velké kusy
- sůl
- pepř
- kmín
- oregano
- 250 g makaronů nebo nudlí
- nakrájenou petrželku na posypání

V hrnci zahřejeme olej a osmažíme česnek, potom přidáme cibuli, mrkev, hrášek, celer a pepř. Zalijeme vodou a 5 minut vaříme. Maso nakrájíme na kousky a necháme 30 minut vařit. Oloupané ořechy s trochou vody rozmixujeme a přidáme do polévky. Přidáme brambory, osolíme, ope-

příme, přidáme kmín a oregano a vaříme, přidáme nudle, které jsme předtím trochu opekli v troubě, a opět povaříme asi 10 minut. Posypeme petrželkou a máme to! Sopa de maní je tak dobrá, že ji míváme na Štědrý večer.

(Pokud ovšem nemáme sushi a škeble jako letos.) ☺

„Věříš v Boha?“ ptám se občas zkusmo lidí. Odpověď i výraz dotázaného se liší, ptám-li se v Česku, lidi se na mě chvíli pobaveně dívají a pak odpoví: „A ty snad jo?“ Když se zeptám v Bolívii (nebo kdekoliv jinde na světě), odpověď zní většinou: „Samozřejmě!“ A někdy se pokřičují.

Byla jsem první skupina.

Zajímalo by mě, proč my Češi patříme k nejateističtějším národům planety. Vždyť všude kolem nějakou víru mají. Vedle Poláci, ti měli dokonce papeže, Němci jsou v kostele jako doma, Rakušáci jakbysmet, dokonce i na jihu naší malé republiky jsou lidé věřící a Slováci? No jasně! Rusové, Ukrajinci... Jen česká kotlina je nevěřící. PROČ? Že by zákaz v komunismu? Vždyť ten měli Poláci taky.

A přitom má každý Čech svou kartárku, pročítá horoskopy, říká „ježíšmarjá“ a „proboha“, všechno tajemné je pro něj lákavé, a když mu kape do bot, tak rychle vzpomíná na úryvky z otčenáše...

Věřím jen sám v sebe, říkáme hrdě...

Když přijede do Prahy šaman z Mexika, zaplní málem Strahov.

„Potřebuju pro svou cestovku šamana,“ řekla jsem svému kamarádovi, argentinskému právníkovi v Santa Cruz.

„Máš štěstí,“ řekl mi, „protože znám toho nejlepšího. Pojed, dáme si kafe a popovídáme o něm.“

„Mimochodem, Hernane, ty věříš v Boha?“ ptám se.

„Samozřejmě,“ řekl a pokřičoval se. Křičoval se před každým kostelem, což byl trochu problém, protože v Santa Cruz jsou jich desítky a my jeli na motorce.

Když později šaman dorazil, přiletěla jsem kvůli němu tisíc kilometrů z La Paz do Santa Cruz. Sešli jsme se v kavárně a vůbec jako šaman nevypadal. Spíš jako motorkář, dealer nebo hezkej chlap bez vlasů. Hnědé oči a tetování s obrazy bojujících démonů.

„Moc jsem nepochopil, co vlastně ode mě potřebuješ, Hernan říkal, že máš cestovku. No a k čemu šaman?“ A taky měl krásný, hluboký, sametový, trošku chraplavý hlas.

Tak jsem mu zopakovala, že potřebuju takové trochu divadlo pro turisty, rituál s ayahuaskou, trochu dýmu a jakože věštění... třeba z lístků koky, může být i z křišťálový koule...

Nevěřicně na mě zíral.

„A to mám jako dělat JÁ?“ a rozesmál se.

„No... a co tedy děláš?“ koptám.

„Jsem El Indio del Norte a od svých dvaceti let jsem nejvyšší šaman, kterého si volí ostatní šamani. Jsem jeden ze tří nejmocnějších v celé Americe. Zvou si mě prezidenti, králové a velkostatkáři, za chvíli mám schůzku s ministrem obrany Bolívie, v červnu jsem bojoval proti ďáblu ve Vatikánu u papeže a příští rok tam jedu znovu.“

Jo aha, takhle.

Dobrá, říkám si, když tedy potřebuješ obdiv, tak ti tvou ješitnost pohladím. Smířlivě říkám, že já bohužel jako ateistka nemám ponětí, co všechno to obnáší...

Dotkl se mé paže a řekl mi:

„Ty už jsi někdy přišla o dítě.“

No jasně, střílí do vzduchu a zkouší, na mě si nepřijde, vždyť je to tak 50 na 50... ale trochu mě zamrazí. Znovu mu zopakuji, že jsem tu jen pro byznys a vůbec nechci, aby mi věštil minulost a předpovídal budoucnost.

„Co je tedy tvoje práce?“ ptám se opatrně, protože vlastně nevím, jak se mám zeptat.

„Jsem exorcista. Bojuju s ďáblem.“

„A jak se bojuje s ďáblem?“